

pogovor dr. Miha Adamič direktor Inštituta LUTRA za ohranjanje redkih in ogroženih živalskih vrst

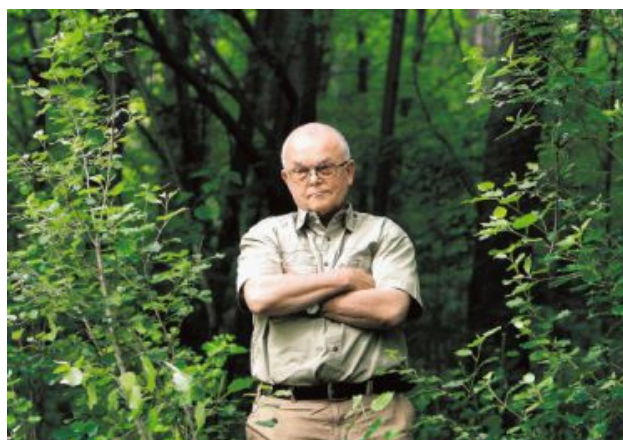
Trk z medvedom je zelo resna zadeva

Svet vozil - petek, 20.01.2012

Tekst: Matej Štakul

Všeč mi je

Ljudje na planetu Zemlja nismo sami, z nami sobivajo tudi živali. Te so še posebno ogrožene v prometu. "Vidre najbolj ogroža promet, saj je lovci in ribiči, ker je zaščitena, ne smejo preganjati. Seveda pa ne gre samo za vidro, temveč tudi druge živalske vrste," pravi dr. Miha Adamič, direktor inštituta LUTRA, katerega poslanstvo je ohranjanje redkih in ogroženih živalskih vrst ter njihovih habitatov, najnovejša akcija osveščanja Stop jež (s sloganom Na cesti nisi sam. Na cesti smo tudi živali.) pa voznike opozarja ravno na to, da na cesti nismo sami, temveč so na njej tudi živali.

Miha Adamič: Da bi se žival prostovoljno odločila za samomor in namenoma skočila na cesto, o tem si ne upam soditi, saj nisem živalski psiholog, je pa treba upoštevati tudi nivo razmišljanja živali. Res pa je, da so gibanja živali pogosto taka, da nas presenetijo. Živali se tudi dobro navajajo na promet, kar je tudi problematično, pri prehajanju pa jih mogoče bolj kot sam hrup moti svetloba, ki jo ponoči oddajajo vozila. (Foto: Jaka Adamič)

Kako pereča se vam zdi problematika povoženih živali na slovenskih cestah?

Promet je danes veliko pomembnejši dejavnik smrtnosti med živalmi, kot je lov, pri povozih pa so izpostavljene nekatere vrste, ki so redke in maloštevilne, ter tudi vrste, ki so številne in večje ter predstavljajo nevarnost tudi za voznika. Vse več je asfaltiranih cest, kjer hitrost vožnje narašča, tudi zato, ker ljudje zaradi nezadovoljstva za volanom sproščajo svojo napetost. Ker manjše živalske vrste ne poškodujejo avtomobila, ne vodijo posebnih evidenc, koliko jih vsako leto povozijo, se pa lahko na lastne oči med vožnjo prepričamo, da so številke visoke. Avgusta in septembra narašča število povoženih mladih lisic, ki zapuščajo materin teritorij, pri poljskem zajcu je to manj izrazito, saj večkrat na leto iščejo partnerja in prehajajo čez cesto, jazbec pa je zelo počasen, zelo samosvoj in se ne prestraši kar tako. Cest seveda ne moremo ograditi, izjema so avtoceste, zato je tam tudi manj povozov, so pa zato lokalne in regionalne ceste toliko večji problem.

Število povoženih živali se zdi precejšnje, kakšen je vaš nasvet voznikom, kje moramo biti še posebej pozorni?

Naša akcija Stop jež je namenjena osveščanju voznikov in širše javnosti. Dostikrat je težko preprečiti povoz, saj se nekatere vrste nenavadno obnašajo in se zapodijo na cesto. Ponoči in pri slabi vidljivosti je povoze težko preprečiti; konec koncev vozniki dostikrat povozijo celo pešca ali kolesarja. V Prekmurju na odseku avtoceste spremljamo povoze ptičev. Ne boste verjeli, koliko je povoženih sov in kanj, ki letajo na cesto in jih avto dobesedno posrka. In to je resnično težko preprečiti.

Kdo pri trku z živaljo nosi večji delež krivde? Včasih se zdi, kot da živali nekaj žene naprej in so nepredvidne.

Vrste se izseljujejo iz rojstnega območja, iščejo pot in smer, pogosto tudi hrano. Če imajo srečo, preživijo, v nasprotnem jih povozijo. Pri nas največ pozornosti namenjajo vrstam, ki poškodujejo avtomobil in voznika ter spadajo med divjad, ki predstavljajo tudi določeno ekonomsko vrednost za lovce, ki vodijo tudi evidenco povoženih. Seveda pa evidence povoženih ježev nihče ne vodi, saj jih je preveč. Poskušamo izpostaviti problem, učinkovito ga rešiti je veliko težje.

Nekaj posebnega je na Slovenskem gotovo trk z medvedom, posledica za potnike in avto so verjetno lahko tudi zelo hude?

V Sloveniji je povozov medvedov relativno malo, se pa zgodi, da nekdo povozijo medveda, vendar medved uide in ga nikoli ne najdejo. O medvedih se več piše, ker je trk resna zadeva. Sam sem videl močno razbite avtomobile. Predstavljajte si, kako se počuti voznik, ko se pred njim nenadoma pojavi medved. Je pa tudi jelenjad zelo nevarna, saj gre za velike živali z dolgimi nogami, na srečo pa smrtne nesreče niso pogoste. Je bilo pa kar nekaj primerov, ko so v živali trčili motoristi in so bile posledice hude. Problemi so večplastni, bili so poskusi, da bi divjad zadržali stran od cestišča, toda 100-odstotna zaščita ne obstaja.

Kaj lahko pristojni organi v Sloveniji postorijo, da bi živali odvrnili od prečkanja cest?

Na avtocestah so zelo učinkoviti zeleni mostovi, čez katere prehaja jelenjad. Sem pozitivno presenečen. Toda na preostalih cestah lahko naredijo bore malo, bojim pa se, da vozniki tudi prometnih znakov Pozor, divjad ne upoštevajo. Večkrat so me med vožnjo na območju, kjer je velika nevarnost živali na cesti, prehiteli domačini z visoko hitrostjo, ki se očitno ne zavedajo, da lahko divjad vsak trenutek prečka cesto. Imamo pa v Sloveniji srečo, da je med ljudmi malo smrtnih žrtev in poškodb pri trkih z živalmi. Poskusi s krmišči, da bi živali odmaknili s ceste, odstrel ob cesti... Imajo samo trenutne učinke, žival pa se glede na zimski čas vede drugače. Ko je hrane več, je tudi prehajanja ceste veliko manj. Imajo pa prometni znaki tudi institucionalno funkcijo, če znaka ni in pride do nesreče, je upravljalec vozišča neposredno kriv. Večjo pozornost kot v Sloveniji živalim na cesti posvečajo v Severni Ameriki, saj so tam takšne vrste živali, ki povzročajo smrtne žrtve tudi med vozniki.

Všeč mi je

Osebi [Marjetka Šemrl](#) in 3 drugim je to všeč.

0[Prijavite napako v članku](#)**Komentarji (0)**

Copyright 2010 Dnevnik d.d.